

Raport privind realizarea activităților de formare inițială și continuă a beneficiarilor Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral în anul 2021

Chișinău, 2021

Cuprins:

Acronime.....	2
Sumar	2
Descrierea activităților de instruire realizare.....	3
I. Instruirea continuă a formatorilor și formatoarelor	3
II. Instruirea continuă a funcționarilor electorali.....	4
III. Instruirea registrarilor RSA	5
IV. Atribuțiile secretarilor Autorităților Publice Locale în domeniul electoral.....	5
V. Aplicarea legislației electorale de către instanțele de judecată	5
VI. Introducere în alegeri	6
VII: Integritatea procesului electoral	6
IX. Accesibilitatea procesului electoral.....	6
Concluzii.....	7

Acronime

APL – Administrația publică locală

BESV – Biroul electoral al secției de votare

CECE – Consiliu electoral de circumscripție electorală

CICDE – Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral

RSA – Registrul de Stat al Alegătorilor

Sumar

În vederea realizării activităților de instruire de către Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral în conformitate cu obiectivele strategice ale instituției, la 15 februarie curent a fost aprobat planul de formare inițială și continuă a beneficiarilor CICDE pentru anul 2021¹.

Adițional, au fost aprobate 3 planuri privind instruirea beneficiarilor CICDE în cadrul a 3 evenimente electorale:

- Alegeri locale noi în data de 16 mai 2021²;
- Alegeri parlamentare anticipate în data de 11 iulie 2021³;
- Alegeri locale noi în data de 21 noiembrie 2021⁴.

Descrierea activităților realizate în cadrul scrutinului parlamentar din 11 iulie, precum și a celui local în 15 localități din țară din 21 noiembrie se conține în rapoartele tematice⁵ elaborate și plasate pe pagina web a instituției.

---

¹ <https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1196&rid=2772&l=ro>

² <https://www.cicde.md/index.php?pag=news&id=1196&rid=2484&l=ro>

³ <https://www.cicde.md/index.php?pag=news&id=1196&rid=2545&l=ro>

⁴ <https://www.cicde.md/index.php?pag=news&id=1196&rid=2640&l=ro>

⁵ <https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1082&rid=2778&l=ro>
<https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1082&rid=2777&l=ro>

Alegerile locale noi planificate pentru 16 mai 2021 au fost anulate prin hotărârea Comisiei Electorale Central nr. 4753 din 05.04.2021⁶ din cauza stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru perioada 1 aprilie - 30 mai 2021.

Organizarea activităților de instruire organizate în vederea desfășurării scrutinelor enumerate mai sus a avut următorul impact asupra implementării planului anual de formare inițială și continuă: beneficiarii care urmau să fie instruiți pe subiecte tematice generale (formare continuă) au participat la seminare de instruire în cadrul cărora pe lângă prevederile generale privind activitatea acestora au fost evidențiate particularitățile alegerilor parlamentare/locale noi. Aceste activități au fost reflectate în rapoartele de formare inițială și continuă în cadrul scrutinelor organizare în anul 2021.

În baza planului anual de instruire aprobat la 15 februarie a fost elaborată oferta educațională⁷ a Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral. Acest document conține cursurile de instruire din portofoliul programelor⁸ pe care instituția le-a pus la dispoziția publicului larg în anul 2021. Astfel, potențialii beneficiari au avut posibilitatea de a se înscrie la cursul dorit prin completarea unui formular⁹. Pentru alegerile parlamentare anticipate a fost elaborată o ofertă educațională separată¹⁰. Ambele oferte au fost transmise la adresa oficială de e-mail a partidelor politice din Republica Moldova. Conform informației incluse în formularul de înscriere, seminarul pe o anumită tematică se organizează dacă la acesta au fost înscrise 15 persoane care ulterior și-au confirmat prezența.

Anul 2021, ca și precedentul a fost marcat de pandemia COVID-19, respectiv de restricțiile impuse de autoritățile responsabile, care au avut consecințe și asupra modalității de desfășurare a activităților de instruire. Astfel, o serie din activitățile planificate inițial în format de seminar față în față au fost reconceptualizate și organizate online (webinare).

Descrierea activităților de instruire realizare

I. Instruirea continuă a formatorilor și formatoarelor

Seminarele de formare continua a formatorilor s-a desfășurat lunar, în format online și offline, în cadrul cărora au fost următoarele subiecte:

- Metodologia de monitorizare și evaluare a instruirilor (online)
- Statutul formatorului CICDE (online)
- Integritatea procesului electoral (online)
- Particularitățile alegerilor parlamentare anticipate (2 ToT: CECE și BESV, offline)
- Organizarea alegerilor parlamentare anticipate: lecții învățate, recomandări și pași de urma (offline)
- Particularitățile alegerilor locale noi (online)
- Dimensiunea de gen în instruirea electorală (4 ateliere, 1 online și 3 offline)
- Incluziunea procesului electoral (conferința științifică anuală a CICDE, online)

Per total, au fost 12 activități de formare continuă a formatorilor la care au participat 32 de persoane care se regăsesc în Registrul formatorilor CICDE.

---

⁶ https://a.cec.md/ro/cu-privire-la-revocarea-unor-hotarari-ale-comisiei-electorale-centrale-2751_98803.html

⁷ <https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1286&rid=2779&l=ro>

⁸ <https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1286&rid=2453&l=ro>

⁹ <https://cutt.ly/Mx4belj>

¹⁰ <https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1286&rid=2546&l=ro>

Remarcăm că în vederea testării programelor de instruire pentru alegerile parlamentare anticipate în vederea instruirii funcționarilor și funcționarilor din cadrul organelor electorale inferioare, dar și actualizarea informației privind prevederile legale și a metodologiei utilizate au fost desfășurate două seminare de formare continuă a formatorilor cu o durată de 6 ore fiecare.

Subiectul dimensiunii de gen în instruirea electorală a fost reflectat în 4 ateliere organizate

pentru formatorii și formatoarele CICDE, care au fost facilitate de experte în promovarea egalității de gen. Participantele și participanții au beneficiat de sesiuni de instruire interactive în vederea sensibilizării acestora pe subiectul dimensiunii de gen, dar și pentru a înțelege modalitatea în care trebuie să fie organizate seminarele marca CICDE în care se promovează egalitatea de gen. Această serie de ateliere¹¹ a fost organizată în parteneriat cu Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și

Abilitarea Femeilor (UN Women), cu suportul Guvernului Suediei.

Participarea formatorilor la activități de formare continuă este un mecanism de fidelizare aplicat de CICDE. Pe lângă participarea la seminare și webinare tematice, formatorii și formatoarele au acces la biblioteca CICDE (fondul de carte, dar și baza de date online), precum și de a participa la activitățile de cercetare din cadrul instituției (elaborarea articolelor, studiilor științifice, care sunt incluse în publicațiile CICDE).

Pe parcursul anului, formatorii CICDE au fost evaluați de două ori conform criteriilor stabilite în *Regulamentul privind angajarea, acreditarea și formarea inițială și continuă a formatorilor* (înainte de scrutinul parlamentar și după), la sfârșitul anului fiind-le stabilită treapta de calificare (proces de acreditare). În total pe parcursul anului au prestat servicii de instruire 28 de formatori.

II. Instruirea continuă a funcționarilor electorali

La etapa de planificare de această activitate urmau să beneficieze funcționarii electorali din diferite regiuni ale țării cu experiență în organizarea mai multor scrutine privind anumite aspecte ale procesului electoral (integritatea, accesibilitatea procesului electoral).

În final, pe parcursul anului s-au desfășurat seminare de formare inițială și continuă a funcționarilor și funcționarelor din organele electorale inferioare constituite în vederea organizării alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie și alegerilor locale noi din 21 noiembrie 2021 (în 15 localități din țară), respectiv, formabilii în cadrul acestor cursuri au fost persoane deja desemnate în componența unui organ electoral, iar training-urile desfășurate au fost operaționale, centrate pe exercitarea atribuțiilor în vederea realizării procedurilor electorale conform prevederilor legislației electorale. Totuși, pentru a atinge scopul inițial stabilit, în programele de instruire au fost înserate sesiuni de instruire care tratează subiectul integrității electorale, dar și al accesibilității procesului electoral. Respectiv, ceea ce inițial părea un dezavantaj a fost transformat în oportunitate, iar cifra beneficiarilor fiind mult mai mare.

---

¹¹ <https://cicde.md/index.php?pag=news&id=1063&rid=2705&l=ro>

Pentru prima dată acest grup țintă (funcționarii și funcționarele BESV la alegeri locale noi din 21.11.21) a beneficiat de instruirea mixtă care combină parcurgerea cursului de instruire la distanță pe platforma e-learning.cicde.md și participarea în cadrul seminarului față în față¹².

III. Instruirea registratorilor RSA

Persoanele responsabile de actualizarea listelor electorale (registratorii RSA din primării) este un grup țintă pentru care CICDE desfășoară seminare de instruire de 2 ori pe an, în trimestrul II și IV pentru a soluționa probleme cu care se confruntă persoanele care se află în exercițiul acestei funcții precum și pentru cei recent desemnați (în baza solicitării acestora, prin completarea formularului de înscriere la seminar).

Anul curent, instruirea registratorilor s-a realizat la începutul perioadei electorale pentru alegerile parlamentare anticipate pentru a asigura calitatea listelor electorale ca urmau să fie utilizate la acest scrutin. Astfel, au fost organizate 2 webinare pentru 26 registratori RSA recent desemnați în calitate de persoane responsabile de listele electorale în cadrul APL¹³.

Participanții au primit explicații privind modul de gestionare a informației despre alegători în listele electorale, cu accent pe atribuțiile registratorului în procedura de depunere a declarației de ședere de către alegători.

IV. Atribuțiile secretarilor Autorităților Publice Locale în domeniul electoral

Webinarul¹⁴ pe această tematică a fost desfășurat pentru Secretarii Consiliilor locale din cele 15 unități administrative teritoriale în care au fost organizate alegeri locale noi pe data de 21 noiembrie, în cadrul căreia au fost evidențiate atribuțiile administrației publice locale în perioada electorală (inclusiv particularitățile scrutinului local pentru alegerea primarului din 21.11), dar și în afara acesteia.

V. Aplicarea legislației electorale de către instanțele de judecată

CICDE în parteneriat cu Institutul Național de Justiție din Republica Moldova, Comisia Electorală Centrală și Consiliul European (în cadrul proiectului „Îmbunătățirea practicii electorale în Republica Moldova, faza a II-a”) au desfășurat un webinar¹⁵ pentru 45 judecători pe subiectul: „Examinarea și soluționarea litigiilor electorale de către instanțele de judecată din Moldova. Cadrul internațional și național privind utilizarea abuzivă a resurselor administrative în perioada electorală”. Experții instituțiilor partenere au prezentat principiile directe, normele legale aplicabile, dar și practica națională și internațională privind soluționarea litigiilor electorale de către instanțele de judecată.

¹² Mai multe detalii despre modalitatea de instruire a funcționarilor electorali se regăsesc în cele 2 rapoarte tematice (a se vedea link-urile mai sus)

¹³ Pentru mai multe detalii, a se vedea Raportul privind formarea inițială și continuă a beneficiarilor CICDE la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

¹⁴ Activitate inclusă în Raportul privind formarea inițială și continuă a beneficiarilor CICDE la alegerile locale noi pentru funcția de primar din 21 noiembrie 2021

¹⁵ Activitate inclusă în Raportul privind formarea inițială și continuă a beneficiarilor CICDE la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Menționăm că în 2021 a fost încheiat acordul de colaborare tripartit CICDE-CEC-INJ pentru sporirea eforturilor în vederea formării continue a judecătorilor privind soluționarea litigiilor electorale.

De asemenea, cu suportul CoE în anul 2021 a fost conceptualizat un curs de instruire la distanță pentru judecători pe acest subiect, care va fi găzduit de platforma e-learning a Institutului Național al Justiției.

VI. Introducere în alegeri

În luna martie curent a fost desfășurat seminarul de instruire pentru funcționarii și funcționarele debutante din aparatul CEC și membri și membre a echipei CICDE recent incadrați (8 persoane). În cadrul acestei activități au fost abordate următoarele subiecte: sisteme electorale utilizate în Republica Moldova, tipuri de alegeri, tipuri de management electoral, părți interesate ale procesului electoral, principii de bune practici în alegeri.

VII: Integritatea procesului electoral

Webinarul pe acest subiect a fost desfășurat pentru următoarele grupuri țintă: formatori și formatoare CICDE și persoanele care au completat formularul de înscriere la acest curs pe site-ul instituției (total: 14 persoane). Participanții și participantele au fost familiarizați cu: noțiuni generale despre integritate, cadrul normativ privind utilizarea resurselor administrative în perioada electorală, răspunderea juridică, bune practici pentru asigurarea integrității procesului electoral.

De asemenea, pe platforma de instruire la distanță a CICDE a fost plasat cursul „Utilizarea abuzivă a resurselor administrative”, care a fost parcurs de 17 persoane¹⁶.

VIII. Accesibilitatea procesului electoral

Subiectul accesibilității procesului electoral a fost abordat în cadrul a două seminare regionale¹⁷ desfășurate parteneriat cu „MOTIVAȚIE” din Moldova în cadrul proiectului „Cetățenii cu abilități votează pentru o țară fără dizabilități” pentru a motiva și capacita persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități din raioanele Șoldănești și Leova să fie active și să-și exercite dreptul la vot. Participanții și participantele au fost informați despre ciclul electoral, modalitățile de implicare a cetățenilor în procesul electoral, procedura de vot, atribuțiile organelor electorale și măsurile întreprinse de acestea pentru asigurarea dreptului la vot persoanelor cu dizabilități. La evenimentele organizate în cele două raioane au participat 21 de persoane cu dizabilități.

În programul de instruirea a funcționarilor electorali a fost inclusă o sesiune dedicată acestui subiect și a demarat procesul de elaborare a unui curs de instruire la distanță (curs moderat) privind accesibilitatea procesului electoral, care urmează să fi testat și făcut public în anul 2022.

¹⁶ <https://e-learning.cicde.md/courses/details/34>

¹⁷ https://motivatie.md/index.php?pag=news&id=1060&rid=1631&l=ro&fbclid=IwAR3ByRT90lmTkYbAQpREBXM1CPY37wulsaVN7INGj_rMyOLPQtIRIEkYTI8

Concluzii

În anul 2021, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral și-a consolidat poziția de instituție abilitată să ofere beneficiarilor săi servicii de instruire moderne și calitative, adaptate necesităților grupurilor țintă.

Reușitele pe această direcție de activitate se exprimă în următoarele:

-diversificarea modalităților de desfășurare a instruirilor: în format de seminar, webinar, instruire mixtă, instruire la distanță. Formatorii și formatoarele CICDE dețin competențe digitale avansate, astfel încât obiectivele instruirii sunt atinse atât în cadrul interacțiunii directe cu formabilii, cât și prin utilizarea noilor tehnologii, într-o manieră la fel de interactivă. Platforma de instruire a CICDE a fost dezvoltată prin adăugarea de cursuri noi atât pentru publicul larg, cât și pentru diferite persoane cu atribuții în domeniul electoral, dar și prin îmbunătățirea versiunii mobile a acesteia.

-fortificarea echipei de formatori și formatoarele a CICDE, prin utilizarea modalităților de fidelizare a acestora, cu accent pe formarea continuă și sporirea calității serviciilor prestate. Echipa de formatori a fost monitorizată și evaluată în vederea identificării deficiențelor și remedierii acestora. Adicional, au fost stabilite reguli interne privind sistemul de control al calității serviciilor de instruire în cadrul CICDE.

-programele de instruire existente au fost îmbunătățite pentru a corespunde prevederilor legale în vigoare, dar și pentru a corespunde necesităților beneficiarilor. A fost îmbunătățită metodologia cursurilor în baza constatărilor și recomandărilor din rapoartele tematice din anul 2020, dar și din studiul monitorizării instruirii în domeniul electoral în cadrul alegerilor prezidențiale din noiembrie 2020, realizat de compania „Date Inteligente”. De asemenea, în programele de instruire au fost înserate sesiuni dedicate integrității, accesibilității procesului electoral, subiecte de interes general. Toate materialele didactice, utilizate în facilitarea seminarelor sunt redactate într-un limbaj sensibil la gen.

-creșterea accesibilității instruirii electorale pentru diferite grupuri de beneficiari. CICDE oferă cetățenilor aflați pe teritoriul Republicii Moldova, dar și în afara acestuia numeroase oportunități de instruire pe tot parcursul ciclului electoral, informându-i despre aceasta prin intermediul ofertelor educaționale plasate pe site-ul instituției și diseminate în spațiul public. Tot pe site-ul instituției se regăsesc și materialele de suport elaborate de CICDE, care pot fi descărcate și consultate.

-auditarea tuturor reglementărilor interne și elaborarea foii de parcurs privind acreditarea instituțională și a programelor CICDE, precum și redactarea raportului de autoevaluare a calității (activitate demarată în 2021, care urmează să fie finalizată în 2022).

Evaluarea impactului programelor de instruire implementate în anul 2021 va fi reflectat într-un raport separat, care va conține problemele identificate, dar și eventualele soluții, recomandări formulate de CICDE și alte instituții relevante.